

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Det giver en tydeligere vejledning og samsynligvis også mindre administration.

Begrundelsen for at foreslå et forbud specielt mod disse aftaleformer ligger i hensynet til erhvervsfriheden. Det fremgår af kommissionsbetænkningen — især af redegørelsen fra prisdirektoratet — at aftaler af disse typer har været stærkt i søgelyset, og at direktoratet i adskillige tilfælde har krævet dem ophævet eller ændret, ligesom også domstolene i en række tilfælde har underkendt navnlig boykottaftaler. Der har altså været en udvikling i retning af det, der nu foreslås, og i en kronik i „Politiken“ den 11. december 1953 gør medlem af kommissionen, professor, dr. jur. Stephan Hurwitz da også opmærksom på, at retspraksis har virket som et argument for forslaget om forhåndsgodkendelse. En sådan bestemmelse, siger han, støttes, men overflødiggøres ikke af den omstændighed, at der selv uden klar og udtrykkelig lovhjemmel har måttet statuere visse begrænsninger i eksklusivaftalernes gyldighed, når domstolene i enkelte tilfælde, på privat initiativ, har fået lejlighed til at beskæftige sig med disse spørgsmål.

Det er vel også værd at mærke sig, at der i erhvervsorganisationernes udtalelser om kommissionsbetænkningen ikke ligger noget stærkt forsvar for eksklusivaftalerne, selvom en del af erhvervsorganisationerne går imod forslaget om forhåndsgodkendelse. Andelsudvalget går meget varmt ind for forslaget om forhåndsgodkendelse og gør opmærksom på, at andelsselskaberne i utallige tilfælde har været udsat for forskelsbehandling vedrørende leverings- og rabatforhold, og at de gang på gang har været ude for, at bestående virksomheder sluttede sig sammen om at holde andelsvirksomheder ude fra et bestemt marked.

Iøvrigt vil jeg mene, at særlig de unge, der ønsker at etablere sig i en bestemt branche, må være stærkt interesserede i handelsministerens forslag på dette punkt. Det vil jo så at sige ifølge sagens natur

netop være de unge, der støder an mod gældende bestemmelser om etableringskontrol og om foreningsmedlemsskab el. lign. som betingelse for at kunne få varer at handle med på rimelige vilkår.

I trustkommissionens betænkning er opstillet en udførlig argumentation med hensyn til de faste bruttopriser, og efter en gennemgang af argumenterne for og imod slutter kommissionen med at anbefale, at aftaler, vedtagelser og bestemmelser, hvorved leverandører betinger sig, at mindste bruttopriser overholdes i et eller flere følgende omsætningsled — som regel i sidste instans detailhandelen — ikke må iværksættes uden forudgående godkendelse af priskontrolrådet. Det er dette, handelsministeren har ændret til et forslag om forbud, men med adgang til dispensation. Jeg har gennemlæst de argumenter for faste mindste bruttopriser, der nævnes såvel i betænkningen som i de udtalelser, visse erhvervsorganisationer har afgivet, navnlig Industrirådet og De danske Handelsforeningers Fællesorganisation. Jeg har imidlertid også bemærket mig, at købmandsforeningerne og Dansk Textil Union er udpræget køligt indstillet overfor bruttoprissystemet, selvom disse organisationer ikke drager samme slutning som trustkommissionen. Andelsudvalget går klart imod systemet, og dets udtalelse kan kun læses som en tilslutning til handelsministerens forslag. Det samme gælder Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og naturligvis — havde jeg nær sagt — Danske Husmødres Forbrugerråd. Forbrugernes repræsentanter er således klart imod systemet, handelens organisationer står delt, og kun industrien som erhverv synes helt at gå ind for princippet.

Adskillige af argumenterne for bruttoprissystemet synes kun at have ringe vægt i samme øjeblik, som de bindende bruttopriser stort set bortfalder, og bortset fra alt andet synes jeg, det for den handlende må være et utilfredsstillende system at arbejde under. Såvidt jeg kan se, må adskilligt af det, man kalder godt købmandsskab, fr